

Kraków, dnia 4.4.1981 r.

Pan Sędzia Kazimierz Barczyk

Pełnomocnik Krajowej Komisji Koordynacyjnej

Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości

NSZZ "Solidarność"

W załączeniu przesyłam - do odpowiedniego wykorzystania -
pismo precyzujące kształt zamierzeń podgrupy zajmującej się zagad-
nieniami ochrony konsumenta, dane dotyczące osobowego składu pod-
grupy oraz planowane terminy prac.

Z wyrazami poważania

25.4. uwagi:
1. pismo nr 5" do NfW. II z 3 zat. (1 kw. 1 maj, 1 kpr. 1 maj)
2. w sprawie wyłączenia - procentowa całość

Podzespół do spraw
ochrony konsumenta
doc. dr h. Czesława Żukawska

Na podstawie ustaleń dokonanych w związku z zebraniem ogólnym zespołu w dniu 30.3.1981 przedstawiam następujące założenia, kierunki i terminy prac a także propozycje osobowe dla grupy zajmującej się problemami ochrony konsumenta :

1. Istnieje potrzeba wydania, w oparciu o art. 384 k.c., ogólnych warunków umów oraz wzorów umów dla tych stosunków prawnych, jakie nawiązują się między jednostkami gospodarki uspołecznionej z jednej, a konsumentem z drugiej strony. W szczególności wymienić tu trzeba : sprzedaż konsumencką /w kilku rodzajach: odrębną, prenumeracyjną, na warunkach przedpłaty, wysyłkową, z usługą doręczenia/, nieunormowane dotychczas umowy o usługi /np. turystyczne/, umowy przewozu pasażerskiego, umowy bankowe, ubezpieczeniowe i ew. inne. Regulacja prawna wszystkich tych umów powinna respektować zasadę ochrony konsumenta, zgodną z pryncypiami ustrojowymi i konieczną ze względu na istniejące realia gospodarcze, organizacyjne, społeczne i in.

Dotychczasowy brak odpowiedniego mechanizmu kontroli nad sposobem wykorzystywania delegacji ustawowej z art. 384 k.c., czyli merytorycznej kontroli opartej na tej delegacji działalności normotwórczej organów administracji państwowej - należy zastąpić zorganizowaną formą inicjatywy społecznej. W jej ramach można przekazać tym organom propozycje regulacji prawnych, ogólne ukierunkowanie tych regulacji oraz konkretne postulaty rozwiązań prawnych, a następnie popierać realizację tych inicjatyw. Nie ma natomiast, jak się wydaje, potrzeby ani możliwości przygotowywania szczegółowo artykułowanych projektów tych aktów prawnych, jako aktów niższej rangi.

Realizując koncepcje oparte na przepisach kodeksowych nie widzieliśmy celowości lansowania ustawy o ochronie konsumenta /o projekcie...

pisano ostatnio w prasie/. Byłby to akt fasadowy, zawierający przepisy o charakterze deklaracji, a zatem akt o co najmniej wątpliwej praktycznej przydatności. Również podejmowanie zgłaszanych w literaturze prawniczej propozycji zmiany kodeksowych przepisów o rękojmi i gwarancji, idącej w kierunku scalenia tych dwu instytucji - wydaje się nam przedwczesne. Niedojrzałość całego tego problemu do ustawodawczych zmian widać dowodni na przykładzie Uchwały 1/77 PAŚ z 25. 4. 1977.

2. Na gruncie zatem obowiązujących przepisów o sprzedaży uznać należy za konieczne zajęcie się zagadnieniem należytej informacji ekonomicznej i prawnej dla konsumenta, dotyczącej -

- a/ jakości towaru / z uwzględnieniem skutków cywilnoprawnych tej informacji, zwłaszcza jeśli jest udzielana w sformalizowanym kształcie/,
- b/ uprawnień konsumenta-nabywcy, w tym zwłaszcza uprawnień związanych z reklamacjami. To ostatnie ma szczególnie duże znaczenie na tle dotychczasowej praktyki kształtowania treści kart gwarancyjnych, a także praktyki załatwiania tzw. reklamacji konsumenckich, regulowanej przez Ministra Handlu Wewn. i Usług w odpowiednich instrukcjach. Instrukcje te zawierają konkretne wskazówki dla pracowników handlu co do sposobu postępowania z reklamacjami oraz wykładnię obowiązujących przepisów. Praktyczna przydatność zatem takich instrukcji, spełniających funkcję edukacji prawnej, jest niewątpliwa. Jednakże właśnie ze względu na tę funkcję oraz na fakt, że służbowe podporządkowanie adresatów instrukcji jej autorowi zapewnia im znaczną skuteczność - jest ważne, ażeby treść instrukcji nie tylko nie była sprzeczna z literą i duchem przepisów hierarchicznie wyższych /przede wszystkim kodeksowych/, ale także, ażeby kształtowała postępowanie jednostek handlowych w sposób uwzględniający uzasadnione interesy konsumentów. W szczególności chodzi tu o te postanowienia instrukcji, które wypełniają "pole wolne", tj. nie objęte regulacją kodeksową oraz te, które narzucają sposób postępowania w sferze objętej regulacją dyspozytywną.

3. Ważnym odcinkiem ochrony konsumenta jest drugi, następujący po reklamacji, etap realizacji tej ochrony, czyli dochodzenie roszczeń na drodze sporu. Na tym odcinku jest konieczna ścisła współpraca z procesualistami. W szczególności co do sporów sądowych prowadzonych w skali jednostkowej, zaproponować trzeba uproszczenia i ułatwienia dla konsumenta, a ponadto - stworzenie dlań dodatkowego oparcia i pomocy ze strony tworzących się organizacji konsumenckich. Poza tym inicjatywa zmian przepisów k.p.c. powinna pójść głębiej, myśleć trzeba o stworzeniu podstaw prawnych dla wnoszenia powództw zbiorowych /actio populari w interesie konsumentów /podobnie - w interesie mieszkańców w sprawach związanych z ochroną środowiska/.

x x x

Dla realizacji powyższych zamierzeń proponujemy współpracę z następującymi osobami:

- Ad 1. Doc. dr h. Ewa Łętowska, IPI PAN Warszawa
dr Mirosław Bączyk, Uniw. M.Kopernika Toruń
dr Zofia Dominiczak, Politechnika Szczecińska
dr Jerzy Gospodarek, SGPiS Warszawa
dr Zbigniew Kwaśniewski, Uniw. M.Kopernika Toruń
dr Wojciech Marek, Uniw.Warszawski
doc.dr h.Mirosław Nesterowicz, Uniw. M.Kopernika Toruń
dr Stanisław Piątek, Uniw.Warszawski
doc.dr h.Czesława Żuławska, Akademia Ekon. Kraków

Wszystkie powyższe osoby uczestniczyły w przygotowaniu opracowania zbiorowego /- w druku/ na temat umów w życiu codziennym powszechnie zawieranych z jednostkami gospodarki uspołecznionej. Generalnym założeniem tego opracowania była zasada ochrony konsumenta, identyczna z założeniami naszych aktualnych działań.

- Ad 2. Doc. dr h. Ewa Łętowska /j.w./
Doc. dr h. Mirosław Nesterowicz /j.w./
Doc. dr h. Czesława Żuławska /j.w./

Ad 3. Doc. dr h. Maria Jędrzejewska, Uniw. Warszawski

doc. dr h. Teresa Misiuk, Uniw. Warszawski

doc. dr h. Jerzy Lapięrrre, Uniw. Warszawski.

Zem strony doc. dr h. Bogusława Gawlika /UJ/, prof. dr Józefa Skąpskiego /UJ/ i prof. dr Stanisława Włodyki /UJ/ uzyskalięmy ponadto obietnicę współdziałania w formie konsultacji i dyskusji nad przygotowywanymi materiałami w każdej z powyższych grup tematycznych.

x x x

Przyjmujemy następujący terminarz prac:

I etap.

Za najpilniejsze trzeba uznać rozpracowanie tematu ad 2, a to z tej przyczyny, że w chwili obecnej w Ministerstwie Handlu Wewn. i Usług są już zaawansowane prace nad przygotowaniem nowych "jednolitych warunków gwarancyjnych dla artykułów trwałego użytku", a także prace nad znowelizowaniem Instrukcji w sprawie załatwiania reklamacji /Dz.Urz. MHWiU z 1980 nr 1 poz. 2/.

Z tej przyczyny już w ciągu najbliższych 2 tygodni skierujemy na ręce Pełnomocnika Krajowej Komisji Koozdynacyjnej Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości NSZZ "Solidarność", sędziego Kazimierza Barczyka, pismo zawierające omówienie pożądaných kierunków zmian w regulacji prawnej /zarówno dotychczasowej, jak i zawartej w projektach przygotowanych i dyskutowanych w MHWiU/ - do odpowiedniego wykorzystania.

II etap.

W terminie do końca kwietnia br. zamierzamy przygotować i przedyskutować założenia dla opracowania też kierunkowych, których uwzględnienie, przy opracowywaniu odpowiednich aktów prawnych miałoby być przedmiotem postulatów. Następnie na czerwiec 1981 przewidujemy przygotowanie końcowej redakcji stosownych umotywowanych wniosków legislacyjnych, które skierujemy j.w.

Tematy ad 3. opracowywane będą równolegle, ale przebiegu i zakończenia prac nie możemy określić samodzielnie. Uzależniamy je mianowicie od współpracy z podzespołem zajmującym się zagadnieniami cywilnoprawnymi ochrony środowiska oraz podzespołem zajmującym się zagadnieniami k.p.c.

Stanisław Rutkowski